

Όποιος έχει ασχοληθεί έστω και λίγο με ιατρικά κείμενα σε περισσότερες από μία γλώσσες καταλαβαίνει πόσο εύκολα μπορεί να γίνει λάθος. Ένα γράμμα παραπάνω σε μια δραστική ουσία, μια λέξη που στα ελληνικά δηλώνει σύμπτωμα αλλά στα αγγλικά επιπλοκή, ένα λανθασμένο «πρέπει» αντί για «μπορεί» σε ενημερωμένο έντυπο ασθενούς. Αυτά δεν είναι απλές αστοχίες γραφείου. Μπορούν να επηρεάσουν διαγνώσεις, θεραπευτικά πρωτόκολλα, ακόμη και την ασφάλεια του ασθενούς.

Ως μεταφραστής που συνεργάζεται χρόνια με ιατρούς, κλινικές και φαρμακευτικές εταιρείες, έχω δει και τα δύο άκρα. Από άψογες ιατρικές μεταφράσεις που στέκονται δίπλα σε πρωτότυπα διεθνών οργανισμών, μέχρι «μεταφράσεις» από αυτόματους μεταφραστές που μετατρέπουν το “discharge” σε «έκκριση» ενώ στο κείμενο σήμαινε εξιτήριο. Στον γραπτό λόγο της ιατρικής, τα λάθη δεν συγχωρούνται εύκολα.

Γιατί οι ιατρικές μεταφράσεις είναι ξεχωριστή κατηγορία

Η ιατρική γλώσσα δεν είναι απλώς τεχνική ορολογία. Είναι ένας ζωντανός κώδικας επικοινωνίας μεταξύ γιατρών, ασθενών, νοσηλευτών, φαρμακοποιών, ερευνητών και ρυθμιστικών αρχών. Κάθε ομάδα χρησιμοποιεί άλλον βαθμό εξειδίκευσης, άλλον τόνο, άλλες συμβάσεις.

Σε μια κλινική μελέτη, για παράδειγμα, η μικρή διαφορά μεταξύ «adverse adventure» και «critical unfavourable match» μπορεί να επηρεάσει τη νομική ευθύνη του χορηγού, τα στατιστικά αποτελέσματα και την απόφαση ενός ελεγκτικού οργανισμού. Στον ενημερωτικό φάκελο ασθενούς, η ίδια λέξη πρέπει να αποδοθεί με τρόπο κατανοητό, χωρίς να τρομάζει, αλλά και χωρίς να ωραιοποιεί την πραγματικότητα.

Γι' αυτό και οι ιατρικές μεταφράσεις δεν αντιμετωπίζονται ως απλές μεταφράσεις τεχνικών κειμένων. Απαιτούν εξοικείωση με την ιατρική πρακτική, κατανόηση της φαρμακολογίας, εμπειρία με ρυθμιστικά κείμενα και, κυρίως, επίγνωση των συνεπειών κάθε φράσης.

Τι διακυβεύεται σε μια ιατρική μετάφραση

Οι συνέπειες μιας κακής ιατρικής μετάφρασης δεν είναι μόνο θεωρητικές. Τις βλέπουμε σε πραγματικές υποθέσεις:

Σε νοσοκομείο της κεντρικής Ευρώπης, έντυπο ενημερωμένης συγκατάθεσης μεταφράστηκε αυτοσχέδια από άτομο χωρίς ιατρικό υπόβαθρο. Μια κρίσιμη πρόταση για τον κίνδυνο στειρότητας σε συγκεκριμένη θεραπεία απέκτησε ασθενέστερη διατύπωση. Το αποτέλεσμα ήταν οι ασθενείς να μην ενημερωθούν επαρκώς και το νοσοκομείο βρέθηκε αντιμέτωπο με σοβαρές νομικές διεκδικήσεις.

Σε άλλη περίπτωση, σε ελληνική κλινική όπου εργάζομαι ως εξωτερικός συνεργάτης για ιατρικές μεταφράσεις, ζητήθηκε να ελεγχθεί αγγλική μετάφραση οδηγιών χρήσης για ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό. Είχε γίνει από γενικό μεταφραστή, χωρίς εξειδίκευση. Μια απλή φράση για το «μην επαναχρησιμοποιείτε» είχε αποδοθεί σαν «μην χρησιμοποιείτε πολύ συχνά». Αν το κείμενο είχε σταλεί έτσι, το ρίσκο για λοίμωξη ασθενών θα ήταν πραγματικό.

Σε διεθνές περιβάλλον, όπου εταιρείες στην Ελλάδα επικοινωνούν με ξένα νοσοκομεία ή ερευνητικά κέντρα, η ακρίβεια δεν αφορά μόνο την ασφάλεια του ασθενούς. Επηρεάζει την εικόνα της εταιρείας, την πρόσβαση σε έρευνα, τη συνεργασία με διεθνείς φορείς. Ειδικά σε πόλεις με έντονη εξωστρέφεια, όπως η Θεσσαλονίκη, οι υπηρεσίες μεταφράσεων Θεσσαλονίκη που προσφέρουν ιατρικές μεταφράσεις αντιμετωπίζουν καθημερινά τέτοιες απαιτήσεις. Όταν το κείμενο φεύγει προς EMA, FDA ή σε διεθνές περιοδικό, δεν υπάρχει περιθώριο προχειρότητας.

Ιατρική γνώση και γλωσσική επάρκεια, όχι το ένα ή το άλλο

Συχνά ακούγεται το ερώτημα: «Είναι καλύτερο να μεταφράζει γιατρός ή μεταφραστής;». Η αλήθεια είναι ότι ούτε η μία ιδιότητα αρκεί από μόνη της.

Ο γιατρός χωρίς επαρκή γλωσσική κατάρτιση μπορεί να γνωρίζει πολύ καλά το αντικείμενο, αλλά να αποδίδει τη φράση με τρόπο γλωσσικά αδύναμο, να παραλείπει αποχρώσεις, να μην χειρίζεται σωστά το ύφος. Έχω κληθεί να «συμμαζέψω» αγγλικές μεταφράσεις που είχε κάνει εξάιρετος κλινικός, όπου οι όροι ήταν σωστοί αλλά το κείμενο δεν μπορούσε να σταθεί σε επιστημονικό περιοδικό.

Ο γενικός μεταφραστής χωρίς ιατρική παιδεία συνήθως στέκεται σε λεξικά και γλωσσάρια. Εκεί αρχίζουν τα προβλήματα. Η λέξη “rash”, για παράδειγμα, δεν είναι πάντα «εξάνθημα». Σε συγκεκριμένα συμφραζόμενα μπορεί να αποδοθεί αλλιώς, ιδίως όταν για τον ασθενή χρειάζεται απλούστερη περιγραφή. Η “compliance” δεν είναι πάντα «συμμόρφωση», ειδικά σε κείμενα όπου μιλάμε για «προσκόλληση στη θεραπεία» με πιο ουδέτερη χροιά.

Ιδανικά, ο εξειδικευμένος ιατρικός μεταφραστής συνδυάζει τρία στοιχεία: άψογη γνώση των γλωσσών εργασίας, συστηματική ενασχόληση με την ιατρική ορολογία και συνεχή εξοικείωση με τη σύγχρονη ιατρική βιβλιογραφία. Δεν αρκεί να γνωρίζει <https://monkeybusinessthemusical.com/akadimaikes-metafraseis-alphaermis/> την απόδοση ενός όρου, πρέπει να καταλαβαίνει τι ακριβώς περιγράφει και πώς χρησιμοποιείται στην κλινική πράξη.

Ποια ιατρικά κείμενα χρειάζονται οπωσδήποτε εξειδικευμένο μεταφραστή

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου κάποιος μπορεί να πει «εντάξει, είναι ένα σύντομο e-mail, δεν πειράζει». Ακόμη και εκεί χρειάζεται προσοχή. Ωστόσο, υπάρχουν συγκεκριμένες κατηγορίες κειμένων όπου η χρήση εξειδικευμένου ιατρικού μεταφραστή δεν είναι διαπραγματεύσιμη.

Παραδείγματα:

- ενημερωμένα έντυπα συγκατάθεσης για κλινικές μελέτες
- πρωτόκολλα κλινικών δοκιμών και τροποποιήσεις τους
- οδηγίες χρήσης ιατροτεχνολογικών προϊόντων και φαρμάκων
- ιστολογικές εκθέσεις, απεικονιστικές εκθέσεις και ιατρικές γνωματεύσεις που προορίζονται για χρήση στο εξωτερικό
- δημοσιεύσεις σε ιατρικά περιοδικά, μετα-αναλύσεις και ακαδημαϊκές μεταφράσεις σε επίπεδο διδακτορικής διατριβής ή ερευνητικών προτάσεων

Στα κείμενα αυτά, μικρή γλωσσική απόκλιση μπορεί να αλλάξει το νόημα, να δυσκολέψει την αξιολόγηση από ξένο γιατρό, να καθυστερήσει έγκριση από επιτροπή, ή να οδηγήσει σε απόρριψη άρθρου από επιστημονικό περιοδικό.

Σύνθετες απαιτήσεις: ιατρικές, νομικές και τεχνικές πτυχές

Πολύ συχνά, η ιατρική μετάφραση δεν είναι «καθαρά» ιατρική. Συνδυάζει ιατρικό, νομικό και τεχνικό περιεχόμενο. Σκεφτείτε, για παράδειγμα, το έντυπο συγκατάθεσης για χειρουργική πράξη. Εκεί συνυπάρχουν:

ιατρική περιγραφή της διαδικασίας, των πιθανών κινδύνων και επιπλοκών

νομικές διατυπώσεις σχετικά με ευθύνη, συναίνεση, δικαιώματα ασθενούς αναφορές σε κανονισμούς, νόμους, κατευθυντήριες οδηγίες.

Ο μεταφραστής πρέπει να χειριστεί ταυτόχρονα και τα τρία. Δεν είναι τυχαίο ότι πολλά γραφεία που προσφέρουν μεταφράσεις νομικών εγγράφων, μεταφράσεις δημοσίων εγγράφων και επικυρωμένες μεταφράσεις συνεργάζονται στενά με εξειδικευμένους ιατρικούς μεταφραστές για αυτές ακριβώς τις περιπτώσεις.

Το ίδιο συμβαίνει και με τις μεταφράσεις τεχνικών κειμένων που αφορούν ιατροτεχνολογία. Οδηγίες λειτουργίας υπερηχογράφων, καρδιογράφων, συστημάτων ακτινοθεραπείας ή λογισμικού διαχείρισης ιατρικών δεδομένων απαιτούν γνώση τόσο της τεχνικής ορολογίας όσο και της κλινικής χρήσης. Στην πράξη, πολλές εταιρείες συνδυάζουν υπηρεσίες όπως μεταφράσεις τεχνικών κειμένων και ιατρικές μεταφράσεις στο ίδιο έργο, ώστε το υλικό να είναι συνεκτικό.

Η ιδιαιτερότητα των ιατρικών μεταφράσεων σε ακαδημαϊκό πλαίσιο

Ιδιαίτερη κατηγορία αποτελούν οι ακαδημαϊκές μεταφράσεις στον χώρο της ιατρικής. Μεταπτυχιακές εργασίες, διδακτορικές διατριβές, ερευνητικά πρωτόκολλα και άρθρα για διεθνή περιοδικά έχουν διαφορετικές απαιτήσεις από μια απλή ιατρική γνωμάτευση.

Εδώ, το διακύβευμα είναι διπλό. Από τη μία, χρειάζεται απόλυτη πιστότητα στους επιστημονικούς όρους, στους ορισμούς, στις στατιστικές μεθόδους, στις περιγραφές των αποτελεσμάτων. Από την άλλη, η γλώσσα πρέπει να στέκεται στο επίπεδο που απαιτούν οι διεθνείς εκδοτικοί οίκοι: σαφήνεια, συνοχή, ροή, ύφος συμβατό με το εκάστοτε journal.

Έχω συνεργαστεί με ερευνητικές ομάδες που ξαναέλαβαν κείμενο από ξένο επιμελητή με σημείωση «η ορολογία είναι σωστή, αλλά το αγγλικό ύφος είναι δυσανάγνωστο». Εκεί φάνηκε η διαφορά ανάμεσα σε μια απλή μετάφραση κειμένου και σε μια προσεγμένη ακαδημαϊκή μετάφραση. Η δεύτερη απαιτεί εμπειρία στην επιστημονική γραφή, όχι απλώς γνώση της ορολογίας.

Πολλοί ερευνητές προσπαθούν να μεταφράσουν μόνοι τους, στηρίζονται στα αγγλικά που απέκτησαν από τη βιβλιογραφία. Συνήθως καταλαβαίνουν περισσότερα από όσα μπορούν να εκφράσουν. Ένας εξειδικευμένος μεταφραστής σε ακαδημαϊκές μεταφράσεις λειτουργεί ως γέφυρα που μεταφέρει με ακρίβεια το περιεχόμενο, ενώ παράλληλα φροντίζει ώστε το κείμενο να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας.

Πόσο σημαντική είναι η τοπική εμπειρία

Στην Ελλάδα, η ιατρική πραγματικότητα διαφέρει σε αρκετά σημεία από χώρες του εξωτερικού. Άλλες ονομασίες νοσοκομείων, ασφαλιστικών φορέων, ειδικοτήτων, άλλες συνήθειες σε φόρμες και πιστοποιητικά. Αυτό σημαίνει ότι ο μεταφραστής χρειάζεται καλή γνώση όχι μόνο της γλώσσας και της ορολογίας, αλλά και του συγκεκριμένου συστήματος υγείας.

Στην πράξη, ένας μεταφραστής που έχει δουλέψει χρόνια με ελληνικά νοσοκομεία και ιδιωτικές κλινικές της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας, ξέρει ότι ο ίδιος όρος αποδίδεται αλλιώς όταν το κείμενο προορίζεται για χρήση στη Γερμανία και αλλιώς για χρήση στη Βρετανία. Γνωρίζει ποια πιστοποιητικά ζητούνται συνήθως από τα ιδρύματα του εξωτερικού, πώς πρέπει να μεταφραστούν οι σφραγίδες, ποια στοιχεία πρέπει να παραμείνουν στην αρχική γλώσσα.

Γι' αυτό και υπηρεσίες όπως μεταφράσεις Θεσσαλονίκη με παράδοση στον χώρο σας για ιατρικά έγγραφα δεν είναι απλώς θέμα ευκολίας. Το ότι ο μεταφραστής μπορεί να συνεργαστεί άμεσα με τον γιατρό, να ζητήσει

διευκρινίσεις, να δει πώς χρησιμοποιείται το κείμενο στην πράξη, βοηθά να αποφεύγονται παρερμηνείες.

Η σχέση των ιατρικών μεταφράσεων με τα υπόλοιπα είδη μετάφρασης

Λίγες εταιρείες ή επαγγελματίες χρειάζονται αποκλειστικά ιατρικές μεταφράσεις. Συνήθως υπάρχει συνδυασμός. Μια φαρμακευτική εταιρεία μπορεί, για παράδειγμα, να ζητά μέσα στο ίδιο έργο:

μεταφράσεις οικονομικών κειμένων για οικονομικές καταστάσεις, commercial enterprise plans ή reports προς μητρική εταιρεία

μεταφράσεις νομικών εγγράφων για συμβάσεις, συμβολαιογραφικές πράξεις ή κανονιστικές υποχρεώσεις
μεταφράσεις δημοσίων εγγράφων για άδειες, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις μεταφράσεις ιστοσελίδων ώστε το εταιρικό website online, οι ενημερώσεις προς ασθενείς και οι επαγγελματικές σελίδες να είναι σε πολλές γλώσσες και ταυτόχρονα πολύ εξειδικευμένες ιατρικές μεταφράσεις για μελέτες, ενημερωτικά φυλλάδια, φυλλάδια φαρμάκων, εκπαιδευτικό υλικό προς γιατρούς.

Η συνέπεια στο ύφος και στην ορολογία σε όλα αυτά τα κανάλια δεν είναι απλώς ζήτημα αισθητικής. Χτίζει εμπιστοσύνη. Όταν το ενημερωτικό φυλλάδιο προς τον ασθενή, το web page, και το επιστημονικό άρθρο χρησιμοποιούν σταθερά τους ίδιους όρους και τον ίδιο τρόπο διατύπωσης, ο αποδέκτης καταλαβαίνει ότι το περιεχόμενο έχει επιμεληθεί επαγγελματικά. Εδώ ο ρόλος της μεταφραστικής ομάδας που μπορεί να χειριστεί από μεταφράσεις πτυχιών **μεταφράσεις πτυχιών Alpha Ermis** και ακαδημαϊκές μεταφράσεις μέχρι εξειδικευμένα ιατρικά πρωτόκολλα είναι καθοριστικός.

Επικυρωμένες και επίσημες μεταφράσεις σε ιατρικό περιβάλλον

Όταν οι ιατρικές μεταφράσεις προορίζονται για χρήση σε δημόσιες υπηρεσίες, πανεπιστήμια ή δικαστικές διαδικασίες, συνήθως χρειάζονται επικυρωμένες μεταφράσεις ή επίσημες μεταφράσεις. Εκεί προστίθεται ακόμη μια παράμετρος: η νομική ισχύς της μετάφρασης.

Για παράδειγμα, ένας ασθενής που θέλει να υποβάλει ιατρικό φάκελο σε νοσοκομείο του εξωτερικού θα πρέπει συνήθως να καταθέσει μεταφρασμένες και επικυρωμένες εξετάσεις, γνωματεύσεις, πιστοποιητικά. Το ίδιο ισχύει για έναν γιατρό που καταθέτει τίτλους σπουδών και ειδικότητας, οπότε χρειάζονται μεταφράσεις πτυχιών και άλλων δημοσίων εγγράφων.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο μεταφραστής οφείλει όχι μόνο να αποδώσει σωστά την ορολογία, αλλά και να γνωρίζει το πλαίσιο της επικύρωσης. Πότε απαιτείται σφραγίδα δικηγόρου, πότε αρκεί η σφραγίδα πιστοποιημένου μεταφραστή, πώς πρέπει να μεταγραφούν σφραγίδες, υπογραφές, λογότυπα. Λάθος σε αυτή τη φάση μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη εγγράφων, καθυστερήσεις, χάσιμο προθεσμιών.

Έχω δει φάκελο υποψηφίου για θέση στο εξωτερικό να επιστρέφεται επειδή οι μεταφράσεις δημοσίων εγγράφων δεν ήταν επικυρωμένες όπως απαιτούσε ο τοπικός νόμος. Χάθηκε σχεδόν ένας χρόνος μέχρι να διορθωθούν όλα. Το κόστος δεν ήταν μόνο οικονομικό.

Η τεχνολογία ως εργαλείο, όχι ως υποκατάστατο

Οι μεταφραστές χρησιμοποιούν σήμερα εργαλεία μνήμης μετάφρασης, γλωσσάρια, βάσεις δεδομένων. Στις ιατρικές μεταφράσεις, αυτά τα εργαλεία είναι πολύτιμα, ιδίως όταν υπάρχει επαναλαμβανόμενη ορολογία σε κλινικές δοκιμές, φύλλα οδηγιών ή τεχνικά manuals. Ωστόσο, η τεχνολογία από μόνη της δεν «ξέρει» ιατρική.

Ένα καλό μεταφραστικό γραφείο θα αξιοποιήσει τεχνολογικά εργαλεία για συνέπεια και ταχύτητα, αλλά ο τελικός έλεγχος θα γίνεται πάντα από εξειδικευμένο επαγγελματία. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι η μηχανή μπορεί να προτείνει αποδόσεις, αλλά ο άνθρωπος τις φιλτράρει με βάση τη σημασία, το κοινό στο οποίο απευθύνεται το κείμενο, και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις του έργου.

Όταν, για παράδειγμα, μεταφράζουμε έναν ιστότοπο νοσοκομείου και τμήμα του χρειάζεται απλή ενημερωτική γλώσσα για το ευρύ κοινό, ενώ άλλο τμήμα απευθύνεται σε επαγγελματίες υγείας, οι ίδιες ιατρικές έννοιες θα αποδοθούν διαφορετικά. Η μηχανή δεν μπορεί να διακρίνει αυτόματα το επίπεδο του κοινού. Ο μεταφραστής διαβάζει το κείμενο ως σύνολο, όχι ως απομονωμένες προτάσεις.

Πρακτικός οδηγός επιλογής ιατρικού μεταφραστή

Για έναν γιατρό, μια κλινική, μια εταιρεία ή έναν ιδιώτη ασθενή, το να ξεχωρίσει ποιος είναι πραγματικά εξειδικευμένος ιατρικός μεταφραστής δεν είναι πάντα εύκολο. Τα διαφημιστικά κείμενα μοιάζουν μεταξύ τους. Χρειάζονται μερικά συγκεκριμένα κριτήρια.

Μια σύντομη χρήσιμη λίστα:

- ζητήστε να δείτε δείγματα παλαιότερων ιατρικών μεταφράσεων (ανώνυμα, χωρίς ευαίσθητα δεδομένα)
- ελέγξτε αν ο μεταφραστής ή το γραφείο έχει εμπειρία σε συγγενή κείμενα με τα δικά σας (πρωτόκολλα, γνωματεύσεις, ενημερωτικά φυλλάδια)
- ρωτήστε τι διαδικασία ελέγχου ποιότητας ακολουθείται, αν υπάρχει δεύτερο μάτι, επιμέλεια ή ορολογικός έλεγχος
- βεβαιωθείτε ότι μπορεί να προσφέρει, όταν χρειάζεται, επικυρωμένες ή επίσημες μεταφράσεις με τη σωστή νομική μορφή
- συζητήστε σαφώς προθεσμίες και τρόπο παράδοσης, ειδικά αν χρειάζεστε μεταφράσεις με παράδοση στον χώρο σας για επείγοντα ιατρικά έγγραφα

Η προσωπική επικοινωνία βοηθά πολύ. Ένας επαγγελματίας ιατρικός μεταφραστής θα σας ρωτήσει λεπτομέρειες: σε ποια χώρα θα σταλεί το κείμενο, ποιος θα το διαβάσει, αν προορίζεται για ειδικούς ή για ασθενείς, αν υπάρχουν παλαιότερα κείμενα της ίδιας σειράς. Αυτές οι ερωτήσεις δείχνουν ότι αντιλαμβάνεται το πλαίσιο και όχι μόνο το κείμενο ως λέξεις.

Χρόνος, κόστος και ρεαλιστικές προσδοκίες

Η ιατρική μετάφραση σπάνια είναι «φθηνή» με την στενή έννοια, διότι απαιτεί χρόνο, έρευνα, διπλό έλεγχο. Συχνά, όμως, αποδεικνύεται πολύ φθηνότερη από τα λάθη που προλαμβάνει. Όταν μια εταιρεία επενδύει σε αξιόπιστες ιατρικές μεταφράσεις, συνήθως αποφεύγει:

διορθώσεις από ελεγκτικούς φορείς

καθυστερήσεις σε εγκρίσεις παρεξηγήσεις με συνεργάτες του εξωτερικού νομικές εκθέσεις σε κίνδυνο λόγω ασαφών όρων.

Από την άλλη, είναι σημαντικό και ο πελάτης να έχει ρεαλιστικές προσδοκίες. Ένα πολυσέλιδο πρωτόκολλο κλινικής μελέτης με τεχνικά παραρτήματα δεν μπορεί να μεταφραστεί με αξιοπιστία «για αύριο το πρωί». Χρειάζονται συνήθως ομάδα, συντονισμός, ορολογικές βάσεις. Ένα μεταφραστικό γραφείο με εμπειρία σε μεταφράσεις τεχνικών κειμένων και ιατρικών εγγράφων θα σας δώσει από την αρχή ειλικρινές χρονοδιάγραμμα και όχι απλώς μια ελκυστική υπόσχεση.

Ο ρόλος της εμπιστοσύνης και της συνεχούς συνεργασίας

Οι καλύτερες συνεργασίες σε ιατρικές μεταφράσεις είναι αυτές που χτίζονται με τον χρόνο. Όταν ένας μεταφραστής ή μια ομάδα συνεργάζεται σταθερά με ένα νοσοκομείο, μια κλινική ή μια φαρμακευτική εταιρεία, δημιουργείται κοινή «μνήμη». Γνωρίζουν τις προτιμήσεις του πελάτη, τις ιδιαιτερότητες κάθε τμήματος, τις συνήθειες στη χρήση ορολογίας.

Σε ένα μεγάλο ιδιωτικό νοσοκομείο, με το οποίο συνεργάζομαι χρόνια, διαμορφώσαμε σταδιακά γλωσσάρι για τις πιο συχνές ειδικότητες, επεμβάσεις, εξοπλισμό. Αυτό σήμαινε ότι κάθε νέα μετάφραση, είτε επρόκειτο για μεταφράσεις ιστοσελίδων του νοσοκομείου είτε για ενημερωτικά φυλλάδια, πατούσε σε μια ήδη σταθερή βάση. Τα λάθη μειώθηκαν, ο χρόνος παράδοσης συντομεύθηκε και οι ίδιοι οι γιατροί σταμάτησαν να χρειάζεται να διορθώνουν ορολογία.

Η εμπιστοσύνη είναι αμφίδρομη. Ο μεταφραστής πρέπει να μπορεί να απευθυνθεί στον γιατρό ή στον υπεύθυνο με θάρρος όταν κάτι δεν είναι σαφές. Έχω σταματήσει κείμενα στη μέση για να ρωτήσω αν ο συγγραφέας πράγματι εννοούσε «μη αναστρέψιμη» βλάβη ή αν πρόκειται για τυπογραφικό λάθος. Προτιμώ να ρισκάρω μια σύντομη καθυστέρηση παρά να περάσει αδιόρθωτη μια κρίσιμη ασάφεια.

Ιατρικές μεταφράσεις ως επένδυση στην ποιότητα της φροντίδας

Τελικά, η ιατρική μετάφραση δεν είναι μόνο θέμα ορολογίας, νομικής συμμόρφωσης ή εταιρικής εικόνας. Συνδέεται με τον πυρήνα της ιατρικής πρακτικής: την επικοινωνία με τον άνθρωπο που ζητά βοήθεια. Όταν ο ασθενής διαβάζει ένα ενημερωτικό κείμενο στη γλώσσα του, όταν καταλαβαίνει τι ακριβώς πρόκειται να του κάνουν, τι κινδύνους αναλαμβάνει, τι επιλογές έχει, τότε η σχέση εμπιστοσύνης με τον γιατρό ενισχύεται.

Στον διεθνή χώρο, οι ιατρικές μεταφράσεις ανοίγουν πόρτες. Επιτρέπουν σε ελληνικά ερευνητικά κέντρα να συμμετέχουν σε διεθνή δίκτυα, σε ειδικευόμενους να διεκδικήσουν θέσεις στο εξωτερικό, σε εταιρείες να προωθήσουν τα προϊόντα τους υπεύθυνα. Από τις απλές μεταφράσεις πτυχίων για μια αίτηση, ως τα πολύπλοκα πρωτόκολλα κλινικών μελετών, η ποιότητα της μετάφρασης επηρεάζει άμεσα τις ευκαιρίες.

Όποιος έχει ζήσει από κοντά μια περίπτωση όπου ο ξένος γιατρός κατάλαβε ακριβώς τι περιγράφει η ελληνική γνωμάτευση, την ώρα που έπρεπε να πάρει γρήγορη απόφαση για θεραπεία, αντιλαμβάνεται ότι η καλή ιατρική μετάφραση δεν είναι πολυτέλεια. Είναι μέρος της ίδιας της φροντίδας υγείας. Και για αυτό αξίζει να αντιμετωπίζεται με τον σεβασμό, την προσοχή και την επαγγελματική σοβαρότητα που της αναλογεί.

